

DANSK LOKOMOTIV TIDENDE

NUMMER 12 - 20. JUNI 1963 - 63. ÅRGANG

Udgivet af Dansk Lokomotivmands Forening

ODENSE

Salon DALAGER v/ Ove F. Dalager
Moderne salon for moderne damer
Alt i hårpleje - formskæring - permanent
Påskeløkkevej 9, Odense - Tlf. 112090

Kaj Bent Nielsen . Bageri og Konditori

Tolderlundsvej 46, Odense . Telf. 12 46 96

Alt i brød og kager . Bestillinger modtages

F. A. Larsen . Herrefrisørsalon

Sdr. Boulevard 112, Odense . Telf. 11 22 86

anbefales d'hr. lokomotivførere!

MOBIL - SERVICE STATION

ved Niels J. Rasmussen

Nyborgvej 1, Odense . Telefon 11 72 90

Benzin . Olie . Vask . Smøring . Hjulafbalancering

Keld Kirkebæk - den moderne herresalon

Albanigade 47, Odense . Telf. 11 45 58

Vi anbefaler os med al herrefrisering

"KLAREBOD" v/ Knud Maishauge

Klaregade 7, Odense . Telf. 12 32 02

Spec. kolde anretninger . Lækkert smørrebrød

S. H. JØRGENSEN

Skibhusvej 9, Odense . Telf. 12 04 46

Alt i kolonial, konserver, vine, tobak
Husk vor fine kaffe

„SALON JUNE“

ved June Guldbrandsen

Nørrebro 5, Odense . Telf. 11 82 75

Den moderne salon for den moderne dame

VEJEN

M. C. JENSENS SKOTØJSFORRETNING

v/ J. C. Jensen

Vi har alt i dame-, herre- og børnefodtøj

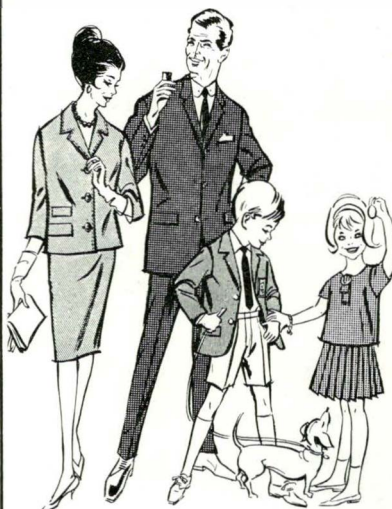
Søndergade 5, Vejen - Telefon 94

VEJEN FOTO v/ E. Andersen

Alt i fotoartikler og fotoarbejde udføres
Portræt og børnefotografering

Nørregade 4 - Vejen - Telefon 40

Uden udbetaling

Som ansat ved
D S B

kan De få en

beklædningskonto

til et beløb af

600 kr.

mod betaling af

60 kr. pr. måned

i 10 måneder

J. Albertsen

Nørre Farimagsgade 68-70

2 minutter fra Nørreport Station

VANDEL

VANDEL UNGDOMSSKOLE

pr. Vandel st. (Vejleegnen) - Tlf. Vandel 33
svøm. Særhold f. ordbl. Liniedeling i handels- og kontorarb.
fra 3. maj. Alm. skolefag, sprog, husholdn., kjolesyning, broderi,
Nyopført skole. 5 mdr. sommerskole for unge piger (14-18 år)
samt i håndv.- og landbrugsarb. Stats- og kommuneunderstøt.
kan søges. Plan sendes.

Astrid Kristensen Thorkild Puggaard Kristensen

KRUSAA

Tag en karton mælk med på rejsen.

Bov Sogns Andelsmejeri
Krusaa

Smedeby Savværk og Trævarefabrik

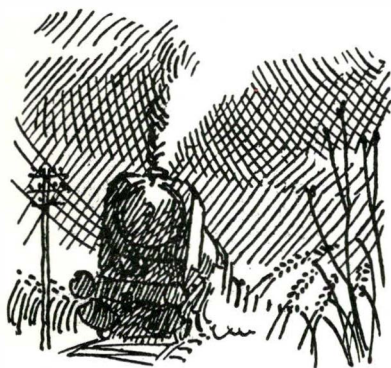
v. J. J. Sørensen

SMEDEBY . TELF. KRUSAA 71460

Køb Deres møbler, hvor udvalget er størst!

Fa. Allann Lind's Møbelforretning

Bov, Sønderjylland . Telf. Krusaa 71336

DANSK LOKOMOTIV TIDENDE

NR. 12 - 63. ÅRGANG

20. JUNI 1963

Indhold:

Når nøden er størst	179
NLF's landsmøde	182
M. Trana 65 år	183
Jernbaneforeningens delegeret- møde	183
Folkeafstemning om jordlove ...	184
Personalia	188

Forsidebillede:

Skærpt udgik.

Redaktører:

E. Greve Petersen
(ansvarshavende)
K. B. Knudsen.

Redaktion og ekspedition:

Hellerupvej 44, Hellerup.
Telefon: Hell. 7269.
Kontortid 10-16.
Lørdag 9-12.

Annonce-ekspedition:

Studiestræde 49, København K.
Tlf. Central 12327 og Palæ 1142.
Giro 22289.

Kontortid kl. 8.30 til 16.

Frederiksberg Bogtrykkeri
Howitzvej 49.

Når nøden er størst - skulle man kende sine venner!

Det er simpel logik, at en virksomhed må producere og sælge for at opretholde og udvikle sin produktion. Det er grundlaget for virksomhedens eksistens, det er grundlaget for medarbejdernes eksistens.

I vor industrielt udviklede tid mere end nogen tidligere kræves en indsats af alle beskæftigede i en virksomhed for at kunne klare disse begreber, thi konkurrence gør sig stærkt gældende, på den anden side en konkurrence som et nødvendigt incitament. Til gengæld må der være plan i denne indsats. Denne regel gælder også statsvirksomhed.

I transportsektoren føres knivskarp konkurrence. Flest mulige søger at tage mest muligt fra hinanden. Junglens lov råder. Den stærke besejrer den svage. Fra et stade, hvor privat foretagsomhed stort set tog sig af transportmæssige opgaver, indebar den samfundspolitiske udvikling ideen om, at staten måtte påtage sig visse transportopgaver som f.eks. jernbanedrift, og helt op til vor tid kan det formentlig præciseres, at der overvejende er tilslutning til tanken, men de seneste år har stærkere end nogen andre bibragt indtrykket af et vaklende grundlag for flertallets ønsker i den retning. De gunstige økonomiske og sociale forhold har givet den enkelte mulighed for privat foretagsomhed på transportområdet, det ser man med de stejlt stigende salgskurver for motorkøretøjer, og dermed har man bragt jernbanerne ud i en kamp på liv og død, men i en kamp på ulige vilkår.

Når bortses fra politiske opfattelsers betydning, i forholdet stats- eller privatdrift af vort lands jernbanevæsen, fører erhvervsinteresserne en omfattende kamp for at fratage jernbanerne eksistensgrundlaget. Og medens man i folketinget fra visse kredses side bestandigt søger at imødekomme disse interesser, rejses der samtidig kritik mod banerne, fordi statens tilskud til driften er stort. Der træffes foranstaltninger til nedbringelse af dette tilskud gennem nedskæringer og besparelser. Banestrækninger nedlægges. Bevillinger til f.eks. trækraftmateriel, som kunne medføre besparelser med samtidig effektivisering af driften og større rentabilitet som følge, vil man ikke støtte, fordi staten først af alle skal forbrugsbegrænse. Man stiller krav om, at banerne skal drives rent forretningsmæssigt, men man giver kun ledelsen begrænsede muligheder derfor, thi denne er ikke herre over investeringer til fremme af det forretningsmæssige, den fastsætter ej heller den pris, varen skal sælges for, men inden for meget snævre rammer kan tilbydes transport til priser, der skal kunne erhverve mere trafik.

De offentlige myndigheders bevillinger og lovgivning om takster m.m. sker i tilknytning til landets økonomiske situation, i visse tilfælde også den beskæftigelsesmæssige. I vor nuværende situation skal staten af forbrugsbegrænsende hensyn nedsætte

Førerløst malmto

Det amerikanske selskab General Railway Signal Co. i Rochester har konstrueret et el-lok, som skal køre malmto på den 9 km lange, enkeltsporede bane ved Carol Lake-gruben i Labrador i Canada. Her skal fire tog på hver 18 godsvogne, lastede med malm, køre i pendulfart frem og tilbage.

Hvert tog kan transportere 56.000 ton malm om dagen, og den maksimale hastighed er 48 km i timen. Malmtoet bliver førerløst og dirigeres ad elektronisk vej ved el-impulser gennem sporene. Det elektroniske udstyr på denne bane har kostet ca. 5 mill. kroner.

Pakistans baner moderniseres

Pakistans jernbaner har tilrettelagt en 5 årsplan for modernisering af såvel rullende materiel som signal- og sikringsanlæg. Man har sikret sig de nødvendige midler ved lån i verdensbanken. Vest- og Østpakistan ligger ca. 1500 km fra hinanden i det nordlige Indien.

14 mindre banegårde i Vestpakistan skal have sporskifteanlæg. I den østlige del af landet, hvor 63 pct. af befolkningen bor, vil 32 stationer blive udstyret med lignende anlæg. På to af banegårdene er det nødvendigt af hensyn til Monsun-regnen, som bringer oversvømmelser i juli og august, at bygge el-anlæggene på pæle 70 cm over sporene.

Auto-tog gennem Tauern

De østrigske forbundsbaner udfører en stor biltransport på godsvogne gennem Tauern-tunnelen i landets sydlige del. I stedet for at køre op ad de stejle bjergveje foretrækker mange bilister at lade deres vogne transportere af jernbanerne under bjergkæden Hohen Tauern.

Ved stationerne Bökkstein og Mallnitz er der bygget ramper, så bilerne kan køre op på jernbanevognene. Disse ramper er nylig blevet udvidet, så man kommer op på at kunne ekspedere 225 personbiler i timen i hver retning. Det vil senere være muligt at forhøje kapaciteten til 450 biler i timen i hver retning.

sine udgifter. Handelsbalancen må heller ikke påvirkes, selv med ordreplacering af rentabilitetsstyrkende materiel i udlandet, der end ikke tilsidesætter danske beskæftigelsesinteresser under højkonjunkturen. I andre situationer har man for at støtte dansk beskæftigelse måttet øge statsudgifterne. Statsforetagendet er således underkastet de finanspolitiske forhold bestemt af regeringens og folketingets politik. Hovedreglen er, at der nedskæres i gode tider for at forbrugsbegrænse og i dårlige tider, fordi der ikke er penge til rådighed. Sådan ser det da ud. Med andre ord rigtigt dårlige vilkår at skabe forretning på, men trods dette kræves et rentabelt og effektivt transportapparat. Når banerne skal rationalisere og modernisere i dette afhængighedsforhold vil fremskridtene kun komme langsomt, og stadig så sent at anden transport udnytter fordelene derved.

Under de givne vilkår skal banernes ledelse have et vågent øje for det, der skal til. Skinneanlæg må udbygges, sikkerhedssystemet moderniseres, samme skal ske for trækraftmateriellets vedkommende, vognmateriellet gøres mere komfortabelt, toggangen hyppigere og rejsetiden nedsættes. På samme tid bidrager banerne socialpolitisk med særligt prisbillige transporter, bl.a. skolebørnsrejser og 65-billetterne til rejse for ældre medborgere. Disse ordninger kan iøvrigt betegnes som sociale fremskridt.

Den sommerkøreplan, statsbanerne har iværksat i år, er en stærk udbygning, præget af ibrugtagningen af Fugleflugtslinien og nye lyntog. Dette er forøget service for det rejsende publikum, og et betydningsfuldt led i bestræbelserne på at erhverve en større part af trafikken. *I det spørgsmål fører ledelsen den store politik.*

Men i personaleproblemerne?

Sommerkøreplanen stiller sine krav til personalebehovet, krav som på flere områder beskærer selvfølgelig rettigheder, fordi personalemanglen er udtalt. Personalepolitikken har en årrække manglet den forudseenhed og smidighed, som både sikrede banerne en passende personalestyrke til det skabte behov, og fuld opfyldelse af personalets rettigheder med hensyn til tjenestetid, fri- og feriedage m.v. *I det spørgsmål fører ledelsen den lille politik.*

Selv om personalet forstår nødvendigheden af et intensivt, et levende og effektivt transportapparat, og betydningen af at måtte øve sin personlige indsats i foretagendet, så bør det dog ikke være nogen hemmelighed, at det samtidig er vanskeligt for det at følge linien i personalepositionerne gennem de seneste år.

Det er klart, at vi ikke stiller os uforstående til foranstaltninger banernes ledelse må sætte i værk for at betjene det rejsende publikum bedre, men der er uden overdrivelse trukket adskillige vekslere på os gennem en del år.

Der er endog forhold, som f.eks. manglende strækningsindøvelse, hvor man med begrundelse i personalemangel tilsidesætter sikkerhedskravene ved at anordne kørsel over strækning, uden at personalet har fået det forordnede strækningskendskab jfr. bestemmelserne i ordreserie P, side 43-III, 19.-32. linie fra oven. At man afviser protesterne og tror, at togene, om førerne anser det for nødvendigt, kan fremføres i skridtgang, er sim-

En jernbane planlægges

Forskellige af de nye stater i Afrika har for nylig haft en konference, hvor der blev drøftet mulighederne af et samarbejde om bygningen af en jernbane tværs over det afrikanske fastland. Planen, der blev forelagt konferencen, som blev afholdt i Lagos, Nigeria, forelå i detaljer og der var enighed om, at banen, der vil forbinde det indiske ocean med vestafrika, vil få stor betydning. Et udvalg, der blev nedsat, arbejder nu videre for at løse problemet med hensyn til finansieringen af planen, der skønnes at ville koste cirka 1600 millioner kroner.

Film om Østafrikas jernbane

East African Railways har ladet optage en bemærkelsesværdig film »Permanent Way«, den faste vej, om banens tilblivelse omkring århundredskiftet. Uden for Nairobi blev anlagt en interimistisk bane og opført en station og by af samme udseende, som Nairobi havde, da det første tog startede på jernbanen i 1907.

Vesttyske motortog på batterier

Tyske forbundsbaner har omkring halvandet hundrede lette motortog kørende på akkumulator-batterier. Hver motorvogn har to motorer der trækker, og som udvikler 135 hk og giver en fart på 100 km i timen. Batterierne kan strække til kørsel på 250–350 km. Disse tog kører nu over en strækning på ca. 4000 km.

El-drift i Portugal

De portugisiske statsbaner er i færd med at indføre el-drift på strækningen Lissabon–Entroncamento–Coimbra–Porto, 25 kw og 50 hz. Den 115 km lange dobbeltsporede strækning Entroncamento–Vermoil og Aveiro–Porto forsynes med automatisk linjeblok. Det samlede anlæg består af 144 bloksignaler, 88 hovedsignaler på stationerne og 65 rangeringssignaler, og der er tilsluttet 130 elektriske sporskifter.

pelthen urealistisk, og man gad gerne se, hvilken reaktion det kunne medføre fra det rejsende publikum. Personalet har alligevel mere forståelse af banernes tarv, ellers havde der ikke været megen flugt over den linie, som åbnedes i et mægtigt reklamebrøl. Den omstændighed, at der er udsendt skriftligt materiale og skitser til instruktion for omhandlede strækning, giver ikke det rette grundlag for kørsel indtil fornødent kendskab opnås. Det kan være meget godt ved modeljernbaneanlæg, men selv om den elektroniske industri er i vældig udvikling, er dette stade ikke nået af vore baner, der fortsat betjener sig af mennesker af kød og blod. De skal have en praktisk og ikke skrivebordsmæssig instruktion.

Når man i dag er ved at skulle lede efter unge mennesker til lokomotivtjenesten rinder i hu vore henstillinger gennem nogle år om antagelse af aspiranter, henstillinger som tilbagevistes, medens man fortsat nedskar personalestyrken. Nu er der kommet en køreplan, som kræver ekstraordinære foranstaltninger til afhjælpning af manglen på kvalificeret arbejdskraft til lokomotivmandsarbejdet. Storm P. sagde ganske vist, at man ikke kunne spå om fremtiden, og det er troligt vanskeligt at gøre, men når man betænker, hvor konsekvent personalestyrken er skåret ned og stiller det i relation til den eksisterende situation, så har man også indtrykket af, at der ikke er gjort forsøg på at spå, endsige tage et rimeligt skøn. Man får også indtryk af svigtende samarbejde, når der foretages køreplansændringer med personalebehov, som ikke kan dækkes af den forhåndenværende styrke. Til gengæld skal medgives, at man for nogle år tilbage ville have forsvoret, at der skulle tages dampmaskiner af »mølposen«, eftersom det meget sikkert fastsloges, at dampens epoke var afsluttet.

Vi kan få vore forestillinger om det ene og andet revideret, men de vanskeligheder, der nu fortrædiger lokomotivmanden, kunne have været undgået, såfremt man ikke havde arbejdet personalestyrken ned til blot en normal drift ude af stand til at klare spidsbelastninger på trafikstærke dage, ude af stand til at tage belastningen af en køreplan, der ellers skulle have chance for at give større trafikerværelse for banerne.

Situationen må klares, men ledelsen må for sin del gøre sig klart, at man ikke år efter år kan blive ved at administrere med såkaldte »overgangsforeteelser« som henholdende snak for lokomotivpersonalet. Den bør nu også vise, at den har mod til at komme personalet i møde, så dette ser lidt håndfast good-will og ikke blot en loven, der løber ud i intet.

Hele situationen er efter flere års tilløb bragt til et klimaks, hvor tjenestetidsændringerne stadigt har været et sammenstødsobjekt mellem personalet og administrationen, fordi denne konstant gennem sin personalepolitik forringer de tilkæmpede rettigheder gennem ændringerne med det sidste kommissionsarbejde. Nu skal man yderligere til at beskære friheden ved inddragelse af fridage. Der er næppe grund til at fortænke personalet i en naturlig skepsis over for personalepolitikken, og at man reagerer derover, når det vitterligen selv har haft følelsen af den gale retning forholdene ville tage, til og med at have gjort opmærksom herpå, uden at der er blevet taget hensyn dertil.

Norsk Lokomotivmands Forbunds landsmøde

I Hamar, der ligger i en af Norges skønneste egne, holdt vore norske kolleger deres ordinære kongres eller landsmøde, som de kalder det, deroppe – i dagene fra d. 29. til 31. maj.

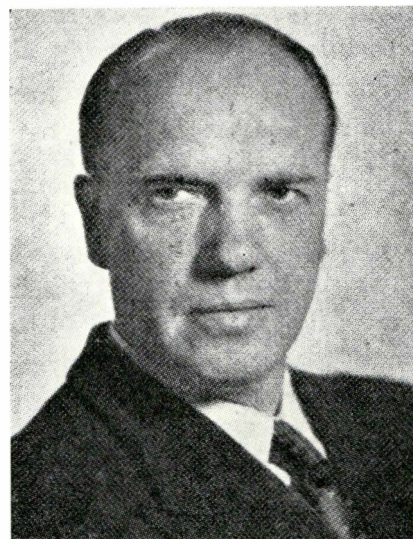
Hamar ligger 120 km fra Oslo, og turen med toget gennem denne part af landet er en oplevelse, som man sent glemmer, sceneriet skifter uafbrudt på den cirka to timer lange togrejse, og den storslåede natur virker betagende og uden tvivl særlig skøn på denne tid af året.

Der, som her, blev ved landsmøtets åbning udtalt mindeord over de lokomotivmænd, som siden sidste landsmøde var gået bort, og i sin mindetale herom dvælede formanden, O. Anfinsen, særlig ved Mathias Heggstad, der, som forøvrigt omtalt i Dansk Lokomotiv Tidende, døde for nogle måneder siden. Heggstad sparede aldrig sig selv, når det gjaldt lokomotivpersonalets kår, udtalte Anfinsen, og i hans formandstid blev skabt mange gode resultater til gavn for de medlemmer, hvis interesser han var sat til at varetage.

Landsmøtets dagsorden var ret omfattende, og i den trykte beretning om foreningens virksomhed var omtalt mange sager af forskellig art.

Spørgsmålet om enmandsbetjeningen af de store dieselelektriske lokomotiver af samme type som vore MY'er er stadig ikke afklaret, idet der ikke er opnået fuld enighed herom mellem administrationen og lokomotivmændene. Der er ikke store uoverensstemmelser parterne imellem, og det kan bl.a. nævnes, at administrationen anerkender to mand på maskiner af denne type over visse strækninger, ligesom det anerkendes, at særlige tog om vinteren har to mand i maskinens førerrum, men om sommeren kun een. Sidstnævnte er godkendt af lokomotivmændenes hovedledelse, men som foran nævnt er der forskellige detaljspørgsmål tilbage, hvorom enighed endnu ikke er opnået.

Et andet problem, som blev indgående drøftet, var støjen på de dieselelektriske lokomotiver. Når det utvivlsomt er et større problem i Norge end hernede, skyldes det de mange tunneler, der findes

O. Anfinsen.

på de norske baner, samt de store stigninger togene skal forcere under kørslen. Nogle af disse tunneler er ret lange, og skal motoren samtidig op på højeste omdrejningstal, bliver støjen fra udstødningen næsten fordoblet, så det er ret naturligt, at vore norske kolleger har stillet krav om at finde midler, der kan afhjælpe støjplagen. Administrationens folk er lydhøre over for kravet, og et udvalg bestående af fire mand – to fra administrationens maskintjeneste og to fra Norsk Lokomotivmands Forbund – har været nedsat og indgående behandlet problemet. Til støtte for udvalgets arbejde er indhentet udtalelser fra læger om støjens virkninger, og i henhold hertil kan stærk støj være skadelig for hørelsen foruden at virke irriterende, trættende og sidst, men ikke mindst nedsættende på agtpågivenheden og reaktionsevnen. Norske statsbaner er indforstået med, at der skal gøres, hvad der er muligt for elimineringen af denne ulempe, og forskellige foranstaltninger er gennemført på disse maskiner.

Vedrørende valgene til Norsk Lokomotivmands Forbunds øverste ledelse kan nævnes, at formanden, O. Anfinsen, og næstformanden, K. Vik Andersen, begge blev valgt med akklamation.

I forbindelse med landsmøtet var de delegerede samt gæster inviteret til et besøg på jernbanemuseet, som ligger i Hamar. Dette er tidligere beskrevet her i vort fagblad, hvor det blev nævnt, at vi savner noget lignende her i vort land, og lad det da blive gentaget ved denne lejlighed, at på dette område er vi langt bag efter nordmændene, og kan vi være det bekendt? Nej! Det kan vi ikke, så fattige er vi ikke, og den store økonomiske betydning jernbanen har haft for hele det danske samfund, berettiger til denne opgaves løsning inden for en overskuelig tid. Midlerne hertil må skaffes og vil være minimale set i forhold til de beløb, der ellers anvendes til kulturelle formål i vort land.

Norsk jernbanemuseum.

S. Suneson.

M. Trana

65 år

Den 22. juni d.å. fylder formanden for Norsk Jernbaneforbund, Marius Trana, 65 år. Hermed falder Trana for aldersgrænsen i forbundet. Den 30. juni træder han tilbage som formand efter at have beklædt denne post siden 1945.

Vi har på mange områder haft et frugtbart samarbejde med Norsk Jernbaneforbund gennem Trana, og i hans formandstid er den direkte kontakt optaget ved gensidig repræsentation på vore kongresser.

Såvel i det nordiske som det internationale samarbejde har vi haft stadig lejlighed til at behandle de faglige problemer sammen med Trana, og der har været respekt om hans virke, hvorfor han da også er blevet valgt til mange ærefulde tillidshverv.

Sin jernbanemæssige status har han haft i baneafdelingen ved NSB, i begyndelsen som banevogter, og fra 1945 som banemester. Under anden verdenskrig var Trana stærkt aktiv i NJF's illegale styre. På et landsmøde i efteråret 1945 valgtes han til forbundsformand.

Det er naturligt, at han på det nationale plan har deltaget i det faglige og politiske arbejde på vidtspændende felter, og der kunne her anvendes me-

M. Trana.

gen plads til opremsning af hans fortjenester. Det vil vi ikke, men derimod konstatere, at med hans afgang mister Norsk Jernbaneforbund en tillidsmand af format. Vi vil føje dertil vore bedste ønsker om en række gode år med en hjertelig tak for samarbejdet gennem de forløbne år.

Jernbaneforeningens delegeretmøde

Under overværelse af blandt andre generaldirektør P. E. N. Skov og afdelingschef L. Buus-Pedersen samt gæster fra samarbejdende organisationer i de øvrige nordiske lande og inden for landets tjenestemandskredse afholdt Jernbaneforeningen delegeretmøde på hotel »Nyborg Strand« lørdag den 8. og søndag den 9. juni.

Efter en kort åbningstale og mindetale over afdøde medlemmer siden delegeretmødet i 1960 tog man straks fat på den ret omfattende dagsorden, hvorefter formanden, overtrafikassistent E. Svendsen, aflagde en mundtlig beretning som et supplement til den udsendte trykte redegørelse. Formanden omtalte meget indgående lønforhandlingerne mellem tjenestemændene og finansministeren og erklærede sig tilfreds med det kontakthold, der var opnået mellem tjenestemændenes repræsentanter og Landsorganisationen, De samvirkende Fagforbund, i spørgsmålet vedrørende tjenestemandspension og folkepension. I tilslutning til beretningen forelagde hovedbestyrelsen en udtalelse, hvori det blandt andet tilkendegives, at tjenestemændene

til stadighed har ført bevis for, at de siden de nye lønningslove i 1958 har opnået væsentlig mindre lønstigning end andre lønmodtagere, og at det må være bevillingsmyndighedernes ansvar i overensstemmelse med lønningslovens forudsætninger snarest at sikre tjenestemændene en mere tilfredsstillende lønudvikling. Endvidere pegedes der på, at statstjenestemænd og statspensionister ved eventuel overgang til almindelig folkepension efter de af folkepensionskommissionen angivne retningslinier må tilgodeses disse grupper enten en tilsvarende forbedring i folkepension eller anden kompensation.

Under behandling af forslag gennemførtes blandt andet kontingentforhøjelse, ligesom mødet gav tilslutning til en fortsat udbygning af feriehjemstanken til fordel for medlemmerne og deres familier. Forslag om oprettelse af kampfond opnåede ikke tilstrækkelig tilslutning.

Formandens beretning med tilhørende resolution blev enstemmigt vedtaget, ligesom overtrafikassistent E. Svendsen blev genvalgt med akklamation.

Folkeafstemning om jordlove

Jordlovskomplekset består af 10 forslag, hvoraf de tre er vedtaget af Folketinget uden krav om folkeafstemning, fire er vedtaget af tinget, men af oppositionen begæret til folkeafstemning, mens tre forslag går til vedtagelse i september.

I erkendelse af, at den fornødne sikring af Danmarks økonomi ikke var klaret alene gennem skabelse af den to-årige fred på arbejdsmarkedet, selvom den ganske vist er selve grundlaget for den produktionsstigning, på hvilket de nye fremskridt af både økonomisk, social og kulturel art skal grunde sig, fremsatte regeringen den 23. januar 10 lovforslag – under et betegnet som jordlovene. Hovedsigtet med disse forslag er at sikre *en mere varig sundhed i dansk økonomi*. En sådan kan nemlig ikke bringes til veje med mindre samfundet på effektiv måde griber ind overfor den skadelige indflydelse, som den overhåndtagende spekulation øver på hele omkostningssektoren. Der måtte endvidere skabes sikkerhed mod udenlandsk spekulation i danske jorder, ligesom den kraftige udvikling i bysamfundene kræver en ordnet planlægning til fremme af boligbyggeriet, der hidtil på grund af de urimelige spekulationsgevinster gennem grundsalg er blevet pålagt unødige omkostninger, der igen har krævet stigende udgifter for lejerne. Og endelig måtte der på effektiv måde dæmmes op for den spekulation, der længe har udfoldet sig ved de naturskønne områder i vort land til skade for de bestræbelser, et moderne samfund må udfolde for at sikre befolkningen rekreative områder i fornødent omfang.

Det var for at åbne vej til denne nødvendige beskyttelse af livsvigtige samfundsinteresser, at regeringen forelagde sine 10 lovforslag. Der er altså en lige linje fra den socialt betonede helhedsløsning i foråret og til det lovkompleks, som nu går gennem vort parlament og folkestyrets institutioner. Når man fra VK-oppositionens side prøver på at alarmere grundlovens bestemmelse om folkeafstemning for at hindre visse af disse loves vedtagelse, ligger der heri en fortsættelse af arbejdsgivernes hårde nej-politik ved forårets overens-

komstsituation, som også gik ud på at forhindre det arbejdende Danmark i at nå nye rimelige fremskridt, thi at sige nej ved folkeafstemningen den 25. juni betyder fortsættelse af den urimelige spekulation, der skærer en helt urimelig andel ud af den samlede nationalindkomst.

Derfor må alle kræfter sættes ind for at nå et fuldtonende JA den 25. juni. Folkeafstemningen gælder helt kort og klart udtrykt et JA til Danmark for Folket!

I det følgende skal der siges lidt om det samlede lovkompleks. Det omfatter følgende 10 love:

1. Erhvervelse af landbrugsejendomme.
2. Ændring i lov om landbrugsejendomme.
3. Ændringer i statshusmandsloven.
4. Kommunernes forkøbsret og om støtte til kommunernes jordkøb.
5. Ændringer i Naturfredningsloven.
6. Regulering af bymæssige byggebyggerier.
7. Ændring i lov om byplaner.
8. Lov om regionsplanlægning.
9. Ændring i lov om særlig indkomstskat.
10. Ændring i vurdering og beskattning til staten af faste ejendomme.

Disse forslag sigter på hvert sit område meget nøje at imødekomme alt det, som en rimelig samfundsudvikling vil fordre af fremtiden, uden at nogen berettigede ejendomsinteresser bliver gået for nær.

Bopælspligten:

De vigtigste regler i loven om *erhvervelse af landbrugsejendomme* går ud på, at der ved erhvervelse af landbrugsejendomme, som ligger udenfor det område, der er udlagt til inder- eller mellemzone, kræves landbrugsministeriets tilladelse, hvis

køberen er et selskab, en forening, en institution, et legat eller udenlandsk myndighed af offentlig art. Hvis køberen og hans nærmeste familie bliver ejere af mere end een landejendom, skal der også søges tilladelse. En person, der efter denne lovs ikrafttræden erhverver adkomst på en landbrugsejendom beliggende uden for inder- eller mellemzonen, og som ikke har været beskæftiget ved landbruget i tilsammen mindst 3 år efter det fyldte 14. år samt tillige i mindst 5 måneder har fulgt undervisningen på en landbrugsskole eller gennemgået anden, højere landbrugsmæssig uddannelse, skal inden 6 måneder efter erhvervelsen tage fast bopæl på ejendommen, medmindre landbrugsministeren meddeler fritagelse herfor eller den pågældende i forvejen har bopæl på en af ham eller hans nævnte pårørende tilhørende landbrugsejendom.

Hensigten med denne bestemmelse tjener først og fremmest, at *jorden bevares på danske hænder*, altså at forhindre udlændinges køb af danske landbrugsejendomme. Loven får ganske særlig betydning ved vort lands indtræden i en større markedsammenhæng. Når oppositionen har hævdet, at udlændinge vil få en forret fremfor kapitalstærke folk fra byerne på grund af uddannelsesbestemmelsen i lovens prg. 1, stk. 2, må det stærkt fremhæves, at netop kravet om, at vedkommende skal tage fast ophold på ejendommen vil yde tilstrækkelig beskyttelse, hvorimod jorden ikke på nogen måde var beskyttet overfor usunde spekulationsinteresser, *hvis man havde fulgt oppositionens ønsker*.

Den vigtige bestemmelse om bopælspligten har også et andet vigtigt sigte, nemlig at forhindre spekulationskapitalen fra byerne i at slippe for en skattebyrde. Ofte har formålet med anbringelse af penge i en landbrugsejendom været dobbelt, idet man regnede med, at dels blev pen-

gene mere værd i ejendom på grund af i reglen stigende konjunkturer, og dels kunne det underskud, som ejendomme i flere tilfælde gav, fratrækkes den ofte store indtægt fra andet erhverv – med andre ord man væltede simpelthen skattebyrden over på medborgeren. Ved hjælp af kapitalen bidrog disse borgere til en inflationsfremmende tendens, som modvirkede en sund samfundsøkonomisk status, idet forrentningen af den voksende kapital krævede mere og mere af de arbejdsskabende kræfter i vort land. Derfor har alle skabende kræfter uden hensyn til erhverv iøvrigt den dybeste interesse i vedtagelsen af dette forslag den 25. juni.

Dette lovforslag tager også med sine bestemmelser om erhvervelse af mere end een ejendom sigte på at fremme rationaliseringen af det danske landbrug med henblik på fremtidens økonomiske udvikling.

Et sundt levedygtigt landbrugs- erhverv:

Lovforslagene om ændring i lov om landbrugsejendomme og ændringer i statshusmandsloven er meget vigtige både for dem, som har fundet en livsopgave i at dyrke den danske jord, og dem, som har valgt et af de mangfoldige erhverv, byerne danner rammen om. Efter det første forslag kan 2 landbrugsejendomme drives sammen 8 år på betingelse af, at ejendommen er velbeliggende for en rationel drift. Til ejendomme efter denne lov henregnes – hvad der er meget vigtigt at fastslå – kun ejendomme med et jordtilliggende på 1 ha. Overstiger ejendommens jordtilliggende ikke 15 ha af Danmarks bedste jord, kan endvidere tre eller flere ejendomme drives sammen i et tidsrum af 8 år. Her er altså åbnet en adgang til for de såkaldte »indeklemte« husmænd at få samlet et ejendomsareal af en sådan størrelse, at det virkelig bliver i stand til at »brødføde« en familie. Et betydningsfuldt fremskridt af stor værdi også for beskæftigelsessituationen, idet disse små jordbrugere hidtil har været tvunget til at gå i det frie arbejdsmarked, fordi de simpelthen ikke har kunnet leve af den for lille

ejendom. Ved skiftende konjunkturer opnås her en sikkerhedsventil af stor betydning for hele den nationaløkonomiske status. Også den anden jordlov – statshusmandsloven – er af største samfundsmæssige betydning, idet der efter denne lov gives forkøbsret til staten for ejendomme med et arealtilliggende på over 1 ha – altså 10.000 kvadratmeter. Oppositionens påstand om, at staten nu skulle have ret til at købe enhver ejendom, er det rene vrøvl, idet forkøbsretten kun angår arealer på over 10.000 kvadratmeter – og der skal vist være tale om en særdeles heldig villaejer, hvis grunden kommer op over de 10.000 kvadratmeter. Endvidere kan det være rimeligt at gøre opmærksom på, at forkøbsretten ikke kommer til anvendelse i følgende tilfælde:

- 1) Når ejendommen er beliggende i områder, der ved byudviklingsplanen er udlagt til inder- og mellemzoner, eller når der på ejendommen er tinglyst forkøbsret for en kommune.
- 2) Når erhververen er staten eller en kommune.
- 3) Når erhververen er den hidtidige ejers ægtefælle eller en beslægtet eller besvogret med den hidtidige ejer i op- eller nedstigende linje eller i hans sidelinje så nær som søskende eller disses børn.
- 4) Når ejendommen erhverves ved arv.
- 5) Når ejendommen erhverves ved jordfordelingskendelse eller
- 6) Når erhververen er en person og den erhvervede ejendom forenes med en eller flere landbrugsejendomme i henhold til bestemmelserne i landbrugslovens § 25 eller det erhvervede areal sammenlægges med en landbrugsejendom. Man vil af dette se, at oppositionens socialistforskrækkelse er et så grelt eksempel på overdrivelse, at *det ganske stempler sig selv*. Til fremme af et sundt landbrugererhverv og en rimelig udvikling for dets økonomi, således at den øvrige befolkning ikke fremover skal pålægges økonomiske byrder i form af tyngende statssubsidier, er det nødvendigt at få disse fremskridtsvenlige love godkendt med et JA den 25. juni.

Boligspekulationen må standses.

Forslaget angående *kommunernes forkøbsret og om støtte til kommu-*

nernes jordkøb er et særdeles vigtigt kapitel i den historie, som beretter om spekulationskapitalens misbrug af de tusinder og atter tusinder, der er boligsøgende. Derfor bør i særlig grad ungdommen skænke loven opmærksomhed, men da spørgsmålet om fremskaffelse af en bolig til en rimelig husleje også angår de tusinder og atter tusinder af forældrepar, der er medlevende i de unges boligbehov, kan det i sandhed siges, at her er et felt, hvor unge og ældre bør give hinanden hånd på, at de ivrigt vil hjælpes ad med at få loven godkendt ved folkeafstemningen.

Loven bestemmer, at kommunerne har forkøbsret til ejendomme indenfor områder, der omfattes af en godkendt byudviklingsplan, når disse ejendomme har et arealtilliggende på over 6000 kvadratmeter og ligger indenfor den såkaldte mellem- eller inderzone. Her vil man igen se, at der skal være tale om ejendomme af en ikke ringe størrelse, forinden forkøbsretten kan gøres gældende, idet de allerfleste mindre villaer og parcelhuse har under et tilliggende på 6000 kvadratmeter. Arealer, som er beliggende i yderzonerne, har kommunerne ikke forkøbsret til, men kommunerne kan anmode Statens Jordlovsudvalg om at gøre sin forkøbsret gældende. Her er altså også tale om en hensigtsmæssig beskyttelseslovgivning, uden at gå nogens berettigede enkeltinteresser for nær. Kun 20 områder i Danmark omfattes af en godkendt byudviklingsplan – men man regner med, at mindst 40 områder til i løbet af kort tid vil komme ind under byplanlægningen, den, der er så nødvendig af hensyn til fremskaffelse af byggegrunde til overkommelige priser. Er der kommuner, som ikke er inde under byplanlægningen, kan man alligevel sikre sig forkøbsret på ejendommen ved at anvende følgende fremgangsmåde: Har man en godkendt byplan eller dispositionsplan, kan man sikre sig forkøbsret på ejendommen ved en tinglysning af ejendommen.

I det praktiske liv vil disse regler komme til at forme sig så enkelt, at kommunen blot skal forelægges et

dokument på en indgået handel – og er der ikke fra kommunen modtaget besked om indsigelse i løbet af 4 uger, er handlen mellem sælger og køber i orden, således som den var aftalt i overdragelsesdokumentet, kommunen fik til erklæring.

Alle normale handler vil altså kunne foregå som hidtil – blot med den ændring, at kommunen får adgang til at sikre sig mod urimelige priser, hvis man ønsker at erhverve jord og ejendom med sigte på den kommende byudvikling samt sikring af boligbehovet.

For at sikre kommunernes skatteydere mod ubehagelige overraskelser, hvad angår dyre kassekreditter med høje renter, som kunne påvirke budgetterne i uheldig retning, er Indenrigsministeren bemyndiget til på statskassens vegne at yde tilskud til kommunernes *erhvervelse af byggemoden jord*. Altså endnu en virkningfuld lovgivning for boligbyggeriet. Da kommunerne må regne med at betale *handelsværdien* for jorden, er oppositionens skræmmekampagne også her et skud langt hinsides saglighed.

Adgangen til skov og strand

Enhver, som har oplevet de seneste åringers betydningsfulde fredninger af naturskønne områder ved skov og strand, vil være mellem de ivrigste til at få Naturfredningslovens bestemmelser godkendt ved folkeafstemningen den 25. juni. Tænk, hvilken glæde og sundhed byernes befolkninger har kunnet hente på de naturfredede arealer ved vore kyster – et af de mest klassiske eksempler herpå er vel nok udlægningen af det store kystareal ved Øresund – den såkaldte Staunings plæne. Hvis vort land i fremtiden skal undgå at betale million efter million i erstatninger, hver gang et område skal fredes – uden at ejeren iøvrigt lider erhvervs-mæssig gene af nogen art – må lovforslagets bestemmelser, således som de er foreslået af kulturministeren og godkendt af folketingets flertal, konfirmeres ved folkeafstemningen den 25. juni.

De vigtigste bestemmelser i loven, som vælgerne skal tage stilling til,

går blandt andet ud på, at fredningsplanudvalget skal drage omsorg for bevarelsen af vore landskaber, skaffe arealer til badestrande, opholds- og parkeringspladser for befolkningen og nærmere fastlægge planer for sommerhusområder, camperingspladser, uden at disse anlæg ødelægger den samlede naturskønhed i landskabet. En meget væsentlig ændring i naturfredningsloven er tillige at rejse værn mod den uheldige spekulation i smukke arealer ved skov og strand. Lad et eksempel tjene til belysning af denne vigtige lovgivning:

En gårdejer har sine jorder liggende op til en skov. Fredningsmyndighederne vil frede disse arealer op til skoven, fordi de har stor interesse som rekreative områder. Det er ikke ensbetydende med, at gårdejeren ikke længere kan drive sin jord det pågældende sted. Det kan fremdeles gøres fuldstændig uberørt af fredningen, idet fredningen blot går ud på, at jorden fortsat drives som landbrugsjord, som den er blevet det i årtier. Nu har jordbesidderen imidlertid set, at der er mulighed for at skaffe sig en stor spekulationsgevinst på grundlag af arealernes naturmæssige skønhed, hvorfor han overfor fredningsmyndighederne oplyser, at han agter at udstykke de smukke arealer op til skoven – og han kan formentlig netop på grund af jordernes naturskønne beliggenhed udnytte den kendsgerning rent prismæssigt. Men, siger han, nu forhindrer fredningsmyndighederne mig (i henhold til lovens gamle bestemmelser) i at udnytte disse muligheder, hvorfor han forlanger så og så mange tusinde kroner i erstatning for *en forventet* indtægt. Og med lovmæssig støtte i den gamle naturfredningslovs prg. 22 ville han have krav på en sådan erstatning, selvom fredningen ikke påførte ham mindste erhvervs-mæssigt tab. Samfundet – altså hver eneste skatteborger i vort land – måtte være med til at betale denne ejendomsbesidder en kæmpesum i erstatning, skønt han ville være i stand til at drive sin ejendom ganske som før!

Det er denne meningsløse inflationsskabende udvikling gennem usund spekulation i naturskønne om-

råder, som regeringen ønsker bragt til ophør. *Med et JA den 25. juni sikrer vælgerne sig en rimelig udvikling på dette betydningsfulde område.*

Skal den sunde kolonihavebevægelse ofres på spekulationens alter?

Lovforslagenes nummer 6 i rækken angår *reguleringen af bymæssig bebyggelse*. Denne og de to efterfølgende love har regeringen lagt stærk vægt på at få forhandlet grundigt igennem med kommunerne, at de først vil gå til vedtagelse i september. De vigtigste bestemmelser i denne lov angår nedsættelse af et byudviklingsnævn sammensat af lokale myndigheder, der får til opgave at beskæftige sig med zonedragningen, som er så vigtig for at få fastlagt en rimelig linie for byernes udvikling, således at byggemodne arealer i god tid i forvejen kan sikres til boligformål og *hensynet til den betydningsfulde kolonihavebevægelse med dens folkesundhedsfremmende ide ikke bliver kvalt under udviklingens hårde pres*. I henhold til loven skal under inderzonen inddrages arealer, der er hensigtsmæssige til bymæssig bebyggelse. Under mellemzonen lægges de arealer, der kan naturligt anvendes til senere bymæssig bebyggelse, men som kræver tid til byggemodning. Yderzonerne er, som navnet siger, den yderste ring omkring byerne. Denne lov vil blive yderst værdifuld for at modvirke den helt urimelige sjakren med jordarealer omkring byerne. Sammen med kommunernes forkøbsret vil man i fremtiden kunne forhindre eksempler, som det, der her skal anføres til belysning af de helt urimelige tilstande, der er herskende for øjeblikket.

En jordbesidder sælger sin gård. Han får 1,2 mill. for den. Den er på 70 tdr. land. 38 ha. Gården er vurderet til 190.000 kr. Ejeren har altså fået en stor fortjeneste. Da de nye ejere imidlertid er grundspekulanter, vil de udstykke jorden. De 340.000 kvadratmeter bliver tilbage, når veje er udlagte, hvorefter de resterende 340.000 kvadratmeter bliver solgt til en pris af 12 kr. pr. kvadratmeter. Det giver køberne en pris på ialt 4,08 mill. kroner. Der blev givet 1,2 mill. kr. for ejendommen. Selvom der fra-

drages udgifter til udstykningen, vil der alligevel blive en fortjeneste på 2 mill. kroner tilbage. Disse penge skal udredes af lejerne, som til sin tid får lejlighed på det udstykkede areal. Men ikke nok hermed. På arealet er hverken kloaker, farbare veje eller fortove samt vand og gasledninger. Nu må det offentlige, altså kommunerne, træde til og afholde disse udgifter, indtil parcelhusejerne eller boligselskaber kan overtage dem. Medens spekulationskapitalen render med hele fortjenesten, må den enkelte parcelhusejer eller lejeren sidde tilbage med smerten i form af en voldsom renteudgift eller urimelig stor husleje.

Det vil ikke være et sundt samfund, der finder sig i en sådan udvikling. Ingen vil kunne forstå, at VK-partierne, som dog ønsker at blafre med folkelighedens fane – det ene parti tilmed i navnet – vender sig mod en så rimelig lovgivning. Ganske vist har de to partier i deres løse skitse angående disse problemer fablet om en »frigørelsesafgift« – men en sådan vil ikke på nogen måde forhindre selv den groveste spekulation eller imødekomme det, der sker gennem regeringens nu vedtagne forslag om kapitalvindingsskatten.

Også lovene nr. 7 og 8 angående henholdsvis *byplaner* og *regionsplanlægning* angår en rimelig udvikling af landets købstæder, ligesom de tager hensyn til den betydningsfulde sammenlægning af kommunerne, der er en naturlig følge af det danske samfunds vækst. Ofte glemmer de fleste, at vort land også præges af en stigning i folketallet, som siden 1930 er steget fra 3.550.656 til 4.551.338 i 1962 – altså en stigning på over en million på godt tredive år. Skal kommende slægter ikke bringes ind under alvorlige menneskelige lidelser, hvad angår både erhvervsmuligheder, boliger og sociale belastninger af forskellig art, er det nødvendigt at standse den egoistiske egenudnyttelse af samfundsudviklingen og *erstatte den med hensynet til mennesket*. De nye lovbestemmelser gælder rimelig sikring for både mennesket i den nære hverdag og for de slægter, der kommer.

Nettet spændes for »de store fisk«

Da det samlede jordlovskompleks blev forelagt, sagde statsminister Jens Otto Krag blandt andet, at sigtet gjaldt de såkaldte »store fisk«, der groft udnyttede spekulationsmulighederne. Forslagene nr. 9 og 10 – de sidste i rækken – angår *ændring af lov om særlig indkomstskat* (kapitalvindingsskatten) samt *ændringer i lov om vurdering og beskatning* til staten af faste ejendomme. Disse to lovforslag blev vedtaget af Folketinget ved 3. behandling den 31. maj – og kan ikke gøres til genstand for folkeafstemning, idet skattelove i henhold til grundlovens bestemmelser ikke kan underkastes folkeafstemning. Skærpsen af kapitalvindings-skatten går ud på at inddrage til samfundet en rimelig part af de fortjenester, som opstår gennem den værdiøgning af ejendommene, som samfundets almindelige udvikling betinger. Målet for en socialdemokratisk skattepolitik har altid været, at de såkaldte arbejdsfri indtægter – det vil stort set være fortjenester opnået gennem kapitalvinding –, beskattes mindst lige så stærkt, som indtægter opnået gennem arbejde. Det modsatte udtrykker foragt for arbejdet. Det var iøvrigt på dette princip, det forslag, som daværende finansminister Viggo Kampmann fremsatte i 1950, hvilede. Siden er der gennemført en beskeden skat på fortjenester af aktier, og i 1960 gennemførtes en skat på fortjeneste ved salg af fast ejendom, der dog led af den skavank, at de, der havde erhvervet deres ejendom før 1949, intet skulle betale. Den lov, der nu er vedtaget, må ikke opfattes som en almindelig kapitalvindingsskat for fast ejendom. Den er et middel til at inddrage en del af de meget store fortjenester, der i lang tid er opnået ved salg af jord til boligbyggeri. For ejendomme, der er erhvervet efter 1965, og som senere sælges, trækkes købsprisen fra salgsprisen, men til den første lægges forlods 40 pct. plus 6 pct. for hvert år, ejendomsforholdet har varet tillige med alle udgifter til forbedring, der har været på mindst 2000 kr. årligt. Fra det forskelsløb, der eventuelt måtte fremkomme, trækkes 10.000 kr. og resten beskattes med 45 pct.

Almindelige ejendomme går fri

Heraf fremgår meget tydeligt, at en almindelig ejendom ikke vil blive ramt af loven, selvom der sker en stærk prisstigning. Når en ejendom derimod sælges til det dobbelte af købesummen – og det er ingenlunde ualmindeligt – er det betydelige beløb, der skal betales. Og det betyder de fradrag, der gives, relativt lidt. Lad os f.eks. tænke os, at en ejendom er købt for 200.000 kr. og efter 5 års forløb sælges for 2 millioner. Til de 200.000 kr. lægges 40 pct. plus 6 pct. i fem år, ialt 70 pct. Det bliver 340.000 kr. Tilbage bliver 1.660.000 kr., hvorfra der trækkes 10.000 kr. Sælgeren kommer derfor til at svare 45 pct. af 1.650.000 kr. eller ialt 742.500 kr. For ejendomme erhvervet før 1965 anvender man det princip, der lå til grund for forslaget fra 1960, men som den gang ikke blev gennemført, nemlig at sælgeren i stedet for at bruge købesummen som grundlag for beregningen kan gå ud fra vurderingen af 1964. Ved at sørge for at denne vurdering bliver rigtig, altså svarende til ejendommens handelsværdi, kan han sikre sig nøjagtig samme vilkår, som hvis ejendommen var købt på dette tidspunkt. Under forhandlingerne gav den borgerlige opposition den indrømmelse, at den ville være med til at lade jord, der overgik fra landbrugsmæssig udnyttelse til anden anvendelse, betale en frigørelsesafgift. Det var umuligt at få at vide, hvor stor denne skulle være, eller hvorledes den skulle praktiseres, *men forslaget må opfattes som en principiel anerkendelse af, at ejendomsretten til jord kun omfatter den hidtidige udnyttelse*.

Vurderingens betydning

Medens loven om ændring af lov om særlig indkomstskat mere tager sigte på at føre en del af den samfundsskabte grundværdistigning tilbage til samfundet end at standse selve grundspekulationen, så vil ændringen af vurderingsloven rette et voldsomt slag mod grundspekulationen. Det har været sådan hidtil, at det var lige meget, hvad der blev betalt for jord i yderzonen. Hvis den fortsat blev drevet som landbrugsjord, kunne man kun komme til at

betale grundskyld og grundstignings-skyld af, hvad den var værd på den måde. Derfor har spekulanterne kunnet foretage opkøb til fantasipriser uden anden årlig belastning end renteudgiften. Skulle de derimod betale grundskyld og grundstigningsskyld af, hvad de havde givet for jorden, ville udsigten til fortjeneste blive yderst problematisk. Nu bliver denne regel ophævet for landbrugsejendomme beliggende i områder, der omfattes af en godkendt byudviklingsplan. Det får ikke betydning for indeværende skatteår, hvor der ikke betales grundskyld og grundstigningsskyld af landbrugsejendomme – men for det følgende år er det naturligvis finansministerens hensigt at give sådanne regler, at de tilsigtede resultater kan opnås. Sammenlagt betyder de nu vedtagne forslag et væsentligt skridt frem mod standsning af grundspekulationen, hvilket vel også forklarer den modstand, de har været ude for fra oppositionsside.

Så har det arbejdende Danmark ordet Lad os kort rekapitulere: Af det

samlede jordlovskompleks er de tre endeligt vedtaget af folkettinget. Det gælder loven om ændringer i lov om landbrugsejendomme (samdriften), loven om ændring i lov om vurdering og beskatning til staten af faste ejendomme og loven om ændring i lov om særlig indkomstskat m.v. (skærpet kapitalvindingsafgift).

Til folkeafstemning skal følgende love: *Lov om ændring i lov om naturfredning (afskaffelse af spekulationserstatningerne)*. *Lov om erhvervelse af landbrugsejendomme (åbner adgang til køb af to landbrugsejendomme, kræver bopælspligt på den ene)*. *Lov om ændringer i statshusmandsloven (forkøbsretten) og loven om kommunernes forkøbsret til fast ejendom samt støtte til kommunernes jordkøb*.

Tilbage til vedtagelse i september er følgende lovforslag: Lov om regulering af bymæssige bebyggelser, lov om ændring i lov om byplaner og lov om regionsplanlægning.

Når oppositionen har ønsket folkeafstemning er der efter VK-ordfører-

nes udtalelser og de senere fremkomne kommentarer i de såkaldte borgerlige blade ikke tvivl om, at folkeafstemningen også har et principielt sigte rettet mod regeringen. Man ønsker gennem tilkendegivelsen at tilføje regeringen et politisk nederlag ved siden af ønsket om at standse en fremskridtsvenlig lovgivning. Det må ikke ske. Nu gælder det for alvor for alle skabende kræfter i det danske samfund at vise sammenhold. Det arbejdende Danmark får den 25. juni ordet. Nu drejer det sig om at virkeliggøre det »Danmark for folket«, der så ofte er sunget om ved møder og stævner landet rundt.

Det må stå enhver klart, at et JA den 25. juni er nødvendig for at sikre:

- Dansk jord på danske hænder.
- En rimelig udvikling af byerne.
- Plads for sunde boliger til rimelig husleje.
- Adgang til sommerhuse og kolonihaver.
- Adgang til skov og strand.
- Kamp mod den grove spekulation i Danmarks jord.

Forfremmelser til lokomotivførere i 15. lkl. pr. 1-6-63.

Lokomotivførerne (12. lkl.):

- G. J. Jørgensen, Helgoland, i København Gb.
- B. W. Nielsen (Berg), Næstved, i Næstved.
- H. Bakkemose Larsen, Næstved, i Næstved.
- J. Ourø Jensen, Næstved, i Næstved.
- V. M. Kantsø, Næstved, i Næstved.
- A. B. Johansen, Næstved, i Næstved.
- A. Johansen, Korsør, i Korsør.
- P. E. Poulsen, Ålborg, i Ålborg.
- V. P. V. Rasmussen, Struer, i Struer.
- T. E. Jensen, Struer, i Struer.
- J. B. Pedersen, Struer, i Struer.
- B. Berg, Struer, i Struer.
- T. H. Nielsen (Horne), Århus H., i Fredericia.
- K. E. Havn, Randers, i Fredericia.
- R. U. Andersen, Sønderborg H., i Fredericia.
- G. S. Poulsen, Fredericia, i Fredericia.
- K. Egenhardt, (lokomotivmesteraspirant), København Gb., i København Gb.

Forfremmelse til lokomotivfører i 15. lkl. pr. 1-8-63.

Lokomotivfører (12. lkl.):
H. C. Fischer, Helgoland, i København Gb.

Forflytninger efter ansøgning pr. 1-6-63.

Lokomotivførerne (15. lkl.):

- H. Christiansen, København Gb., til Næstved.
- A. K. F. Larsen, København Gb., til Korsør.
- K. K. Knudsen, Esbjerg, til Århus H.
- P. S. Petersen, Fredericia, til Århus H.
- G. Voldum, Fredericia, til Struer.
- O. S. Carlsen, Fredericia, til Struer.

Pensioneret lokomotivfører Ude Sørensen, Fredensgade 3, Skjern, født d. 7/5 1885, er afgang ved døden d. 11/5 1963.

Pensioneret lokomotivfører Theodor Hansen, Thiesens Allé 2, Korsør, født d. 20/9 1877, er afgang ved døden.

Statsbanepersonalets sygekasse

Konsultationstiderne for jernbanelæge G. Herborg, 7. lægedistrikt, Borgbjergsvej 15, København, er fra 1. juli d.å. således:

Kl. 10–11.30, tirsdag dog 17–19, lørdage ingen konsultation.

RØDBY HAVN

KOLONIALFORRETNINGEN

v/ Torben Knudsen

Alt i kolonial

Syltholmsgade 13 - Rødby Havn - Tlf. 90 50 78

JOHN NIELSEN

Alt i årstidens frugt og grøntsager
stort udvalg i blomster
altid friske varer - et godt sted at handle

Havnevej 44 - Rødby Havn - Telf. 90 51 94

HENRY KNUDSEN

vi har alt i

kolonial - konserves - vine - tobak - ekstrafin kaffe - udvalg i dybfrost

Havnegade 102 - Rødby Havn - Telf. 90 51 92

Der er ingen tvivl, det er en af de fine kaffeblandinger fra:
H. W. Selvbetjening

Forretningen, hvor gode varer er billige - og yderligere gives 3% rabat på alle varer

H. W. Selvbetjeningen
Rødby Havn - Drej 90 51 88

De ringer - vi bringer

Treldal's damesalon

den moderne salon - for den moderne dame
alt i hårpåse - permanent - formskæring

Havnegade 48 - Rødby Havn - Telf. 90 51 54

- ★ Kød - Flæsk - Pålæg
- ★ Hjemmelavet medister
- ★ Dybfrost - Konserves
- ★ Bedst og billigst hos

Slagter

A. ERIKSEN
Rødby Havn

NÆSTVED

Flemmings Damesalon

DEN MODERNE SALON - FOR DEN MODERNE DAME

Vi yder altid 1. kl.s betjening

Balticgården - Axeltorv - Telf. 72 45 15 (indgang i passagen)

FOTO HUSET

Skomagerrækken 10 - Næstved - Telf. 72 45 73

Alt i foto og kino Fotoarbejde udføres -

E. Q. JENSEN

Tømrer- og Snedkermester - Tlf. 72 09 59

Tømrer- og snedkerarbejde

Tilbud gives uden forbindelse - Altid reel behandling

VIBORG

Bolette

Bolettes familiekonto er mere værd end rede penge

Axeltorv - Fredericia - Telefon 2238

CONSUL
Symaskiner

Syning er ikke alene en nytteting - men også en dejlig hobby

E. K. HUSHOLDNINGSMASKINER
Sct. Mogensgade 54 - Viborg - Telf. 404

FREDERICIA

Alle kan sælge Facadepuds!

Men hvem garanterer for den håndværksmæssige udførelse for arbejdet.
Det gør vi, vort arbejde udføres af murermestre og er derfor Deres garanti for udførelsen - Tilbud gives uden forbindelse

Repr. Sv. Aa. Johansen

Tlf. Fredericia 1257

Calvi

Vestebrogade 34 - Fredericia - Telf. 1006

*- vi leverer det bedste brød
- vi anvender kun de bedste råvarer*

E. M. H.'s KOLONIAL

Alt i Konserves - Vin - Kolonial - Tobakker & Parfumeriartikler

Prøv vor ekstrafine kaffe

- 3% rabat ved kontant køb -

Vesterdalsvej 9 - Telefon 1257

HADERSLEV

Møbelfirmaet TERKELSENS EFTF.

K. E. Lorentzen

Badstuegade - Haderslev - Telefon 2 51 20

... først med det nyeste - i møbler og tæpper

AALBORG

Den moderne damefrisørsalon

for den moderne dame

BODIL PEDERSEN (Mie Danielsens efft.)

Vesterbrogade 51 . Aalborg . Telf. 28250

Bruno Johansen

Alt i 1. kl.s

Dannebrogsgade 11, Aalborg

Telf. 28723

kød - flæsk - pålæg

et godt sted at handle

Knud A. Bønnelykke

Vi giver 3% på alle varer

Abalonsgade 3 - Aalborg - Telf. 32567

Alt i kolonial
konserves
tobak
vine

POUL JOHANSEN

AUTOVÆRKSTEDET

Thorsgade 37 - Aalborg - Telf. 38130

alt mekanikerarbejde udføres; reservedele - smøring

PADBORG

Tøj til hele familien

TEXTILHUSET

Nørregade 38 . Padborg . Telf. 73467

W. Kückelhahn

GAS . VAND . SANITET . CENTRALVARME

Oksevej . Padborg . Telf. 73313

VEJLE

Lad os klare Deres fyringsproblem
vi leverer alt i fyringsolier

VEJLE DEPOT
v. Chr. E. Jensen

Vardevej 113 - Vejle - Telf. 870 - 399

Se godt ud - det er hovedsagen

HENRY SCHMIDTS Herresalon

Vestergade 30 - Vejle

Det er her De får

4 % rabat på alle varer

SØNDERGADE 18 - VEJLE - TELF. 19 52

1/3 Vejle Mælkekompagni

- drik tre glas mælk daglig -

Når haven skal anlægges . . .
tag fagmanden med på råd - henvend Dem til

GARTNERNES AKTIESELSKAB

Skolegade 2 - Vejle - Telf. 2721

SLAGELSE

I/S. Marius Hansen
Løvegade 44, Slagelse . Telf. 52 05 26 - 52 05 27

DEPOTET

Dieselolie - Gasolie - Petroleum
leveres overalt til laveste Dagspris -

SYMASKINER v/ Sv. Bager

- det førende schweizerprodukt

Jernbanegade 20 - Slagelse
Telefon 52 29 22

Det store udvalg i mødler og tæpper. Benyt vor bolig-
konto, ingen renter eller vekslers

MØBELMESSEN - Løvgade 16, Slagelse - Telefon 52 37 37

KVALITETS-MALERVARER

Frank Andersen . Tapet og malervarer

Skt. Mikkelsgade 3, Slagelse . Telf. 52 02 36

IKAST

for
mænd

for
drenge

Hans Jensens eftf. - Ikast

SØNDERBORG

. . . De spiser godt og billigt på

K.F.U.M.s restaurant og pensionat

i Sønderborg, Løkken 28

Telefon 2 29 12

SØNDERBORG KAFFERISTERI

Math. Lorenzen

KASTANIEALLE 17 . SØNDERBORG . TELF. 23851

Køb det hos det førende Handelshus

Hans Hansen & Co. 1/3

SØNDERBORG . TLF. 2 27 72

Schuldts konditori

BYENS BEDSTE BAGER

Sundsgade 2 - Sønderborg
Telf. 2 40 58

KØBENHAVN

L. A. Jørgensen, Lergravsvej 63

BOGTRYK

Telefon Asta 5002 . København 5

NYBORG

NYBORG DEPOT

V/ E. Pedersen,
Nygade 1 - Nyborg - Telefon 2020

Lys petroleum - Gasolie - Fyringsdiesel

Farvet benzin - Smøreolie

Deres direkte olieledning - Telefon 2020

STRUER

Sprotoftens Selvbetjening

v. Arne Vestergård

Vi er altid til tjeneste
med alt i kolonial, konserver,
kaffe, vine, tobak

Husk alt i lynfrosne varer,
også kold snaps

1/3 Struer Kulimport

Tlf. 5 07 77

For synet en vinding,
køb brillen hos Sinding!

★

STRUER . Tlf. 50119

**Thomas Hansen's
Bageri**

bringes i velvillig Erinding
Brødet bringes overalt i Byen
Danmarksgade, Struer. Tlf. 50308

P. WEILING

Struer . Tlf. 50093

Anbefaler alt
i moderne
blomsterbinderi

RISSKOV

**Aarhusegnens
Husholdningsskoie**

Risskov st. Tlf. Aarhus 78446

3. mdrs. kursus fra maj og august

5. mdrs. kursus fra maj og novbr.

Mod. skole, smukt belig. Statstilsk. kan
søges. Progr. og opl. send. Anna Hansen.

HØJBJERG

UNGE HJEMS HØJSKOLE

Skæde pr. Højbjerg. 7 km sydf. Århus

Et vidunderligt højskoleophold på Danmarks mest moderne højskole med levende undervisning for vor tids unge. Kursus beg. novbr. og jan. Program sendes. Underretning kan søges.

**GRØN
TUBORG**

-der er stemning for TUBORG

NYKØBING F.

O. N. P. Mørch, v/ snedkermester H. Andersen
Østergade 14, Nykøbing F. Telf. 85 01 51

Alt vedr. begravelser og ligbrænding besørges

„UNG MODE“

Raadhusstræde . Telf. 85 36 18

Modecentret -
i Nykøbing F.
for den moderne
moder og datter!

★

Arne Aa. Ryde, eksam. ejendomsmægler

Tværgade 15, Nykøbing F. Telf. 85 21 72

Villaer og ejendomme anvises til køb og salg

H. P. KREJL's Eftf. v/ Bent Frederiksen

Grønnegade 1, Nykøbing F. Telf. 85 00 55

Kolonial . Konserver . Vine . Tobak

- KREJL's kaffe i kanden er bedre end nogen anden!

SERVICE STATION

v. Lautrup Larsen & Stig Jensen

**Benzin . Olie . Vask . Smøring
Autogummi**

Gaabensevej 106, Nykøbing F. Telf. 85 06 37

... JØRGENSENS KØDUDSALG ...

*vi har alt i 1. kl. Kød-flæsk-pålæg-salater
og vi kan levere Dem LUXUS smørrebrød til Deres fest*
Strandboulevarden 56 - Nykøbing F. - Telf. 853305

SERVICE STATION

v/ Freddy Jørgensen

Nørregadepladsen - Nykøbing F. - Telf. 853803

Nørregadepladsen - Nykøbing F. - Telf. 853803

Benzin - Olie - Vask - Smøring - Reparationer

SVEND TEILMANN

Jernbanegades material og sygepleje

NYKØBING F. - TLF. 85 00 44

Varemærke

M. ARILD POULSEN

Tandlæge

Sparekassens ejendom - Nygade 4 - Telf. 850150

Nykøbing F.

ARNE JØRGENSEN

Farve og Tapethandel

mal og bevar - køb Deres malervarer hos os

Slotsgade 5 - Nykøbing F. - Telf. 850101

KØBENHAVN

J. B. Schilder

Nørregade 7 - Kbhv. K. - Central 2058

Uniforms-Skrædderi - Målkonfektion

ESBJERG

Det førende Schweizerprodukt

Symaskiner

Strandbyplads 3, Esbjerg. Telf. 24485

FRANKS KIOSK

Alle dag- og ugeblade, tidsskrifter, lommeromaner

Husk at vi tipper hver uge

Torvegade 116, Esbjerg. Telf. 22101

***RIEGELS**
Jensen

Udvalget er stort
i gave og brugsting

Køkkenudstyr - Glas - Porcelæn

Strandbygade 42 - Esbjerg - Telf. 29130

... der er altid noget nyt i

DET NYE BOLIGHUS

v/ Jørgen Hansen

Storegade 148 - Esbjerg - Telf. 25017

VESTERBYENS FARVEHANDEL

v/ Frede Alsrud

Farver - tapet - linolium - rullegardiner

Strandbygade 56 - Esbjerg - Telefon 21982

TV
Huset

Banegaardspladsen - Esbjerg

Telefon 27225 - 26244

NAKSKOV

Ring til V. VATIT

NAKSKOV - TELEFON 236

Vi reparerer alle mærker

Erik Lærke . Malermester

Stormarksallé 14 . Nakskov

Alt malerarbejde udføres - sommer og vinter

Tilbud gives gerne uden forbindelse

AABENRAA

A/S HOFFGAARD

AABENRAA

altid først med det nye

NYKØBING F.

Lys petroleum - Gasolie - Fyringsdiesel
Farvet benzin

NYKØBING F. DEPOT

v/K.B.Hansen-Finsengade 52-Nykøbing F.
85 03 63 - Deres direkte olieledning

AARHUS

D. S. B.
kører altid i
Haandværkerforeningens
Restaurant og Selskabslokaler
Aarhus Tlf. 2 02 33

DERES RADIO- OG TV-SPECIAL-FORRETNING!
Faglig salg og service

VIBY RADIO . GEORG SØRENSEN
Kongevej 19 . Viby J. . Telefon 41633

URFIRMAET G. HOLST EFTF.

v/ Svend Nielsen
Alt i ure til hjem- Damer og Herrer
1. kl. s reparationsværksted
Frederiksgade 48 - Aarhus - Telf. 29414

HORSENS

Skotøjsmagasinet »Brock«

Søndergade 40, Horsens . Telf. 25900
der er go' gang i sko fra Brock

KOLDING

Vi klarer Deres fyringsproblem -

BP KOLDING DEPOT

v. Svend Berg
Dyrehavevej 1, Kolding - 3982... Deres direkte olieledning

Bendixen Brilller

Søndergade 16
Kolding . Telf. 2777

Salon »LAILA«

Den moderne salon for hårpleje
formskæring - permanent - frisering

Agtrupvej 125, Kolding - Telefon 3935

KOLDING FOTO v/ R. Hartimmer

Jernbanegade 32, Kolding Telf. 54
Vi fremkalder og kopierer Deres film . Pas- og kørekortfoto på 2 min.

HERNING

der er - go' grund
brug **HERNING STORVASKERI**
TELEFON 1818

Fr. Lorentsen

Stort udvalg i vine og tobaksvarer
ALT I PIBER - PIBESERVICE
BREDGADE 38, HERNING. TELF. 142

KALUNDBORG

N. JENSENS SØNNER

Inventar- og bolig montering
Telf. Kalundborg 280

Fiskehus nr. 1

Viktor Nielsen
Tlf. Kalundborg 659
Altid friske Torske- og Rødspætte-
filet'er samt Fiskefars.
Leverandør til Feriehjemmet.

OTTO NIELSEN

Malermester
o
Tlf. Kalundborg 447

Svenn Høj

Kystens Købmandshandel
Sdr. Nyrup pr. Kalundborg
Telf. Raklev 43

Fineste

Kød, Flæsk, Paalæg

Slakteriets Udsalg, Kordilgade 44
Tlf. Kalundborg 161
Leverandør til Feriehjemmet

Slagtermester **Børge Rasmussen**

Kordilgade 10
Telefon 173
Privat 1243

Altid første Kl. Varer

Kalundborg

Fællesbageri

Spis mere OST,

ring så kommer Fællesen
Leverandør til Feriehjemmet
Tlf. Kalundborg 1029

»Køb det hos

Schau

lige i nærheden«

TØNDER

TØNDER KIOSK

v. K. RASMUSSEN
STOREGADE 21 . TØNDER
Telf. 21204

Alle dag-
og
ugeblade!

BP Tønder Depot

v/ A. Møller Jensen
Vestergade 31 - Tønder - Tlf. 2 11 80

Deres direkte olieledning

Peter Jacobsen

FARVEHANDEL
Farver . Lakker . Tapet
Storegade 16, Tønder . Tlf. 22368

Tønder Tandteknik

v/ H. A. Grubich
Østergade 9, Tønder . Telf. 21703

GRAASTEN

ERVIN SIEVERTSEN

Havnegade . Graasten . Telf. 51455

ALT I KOLONIAL - KONSERVES - VINE - TOBAK
Husk vor ekstrafine Tingleff kaffe

Hos vor BAGER finder De et rigt udvalg i lækre kager
Specialitet: Fødselsdagskringler og kranskekager

J. P. Hansen, Nygade 20, Graasten . Telf. 51420

Maleren kommer - Vinter og sommer

Johan Chr. Jonasson

MALERMESTER

HAVNEGADE - GRÅSTEN - TELF. 51554